

SKULPTURUTSTÄLLNING PLANTAGET, VÄNERSBORG

Plantaget, den fina parken i Lilla Paris vid Vänern – Vänersborg, binder samman kulturaxeln mellan residensbyggnaden, kyrkan och museet. Under sommaren 2024 visas här en temporär konstutställning med fyra storskaliga skulpturer.

Samtliga konstverk tillhör den stora skulptursamlingen på Reåstad Gård vars huvudägare Hans Kristian Voldstad också är initiativtagare till utställningen. Bakom urval och placering står Peter Lennby. Konstverken har valts utifrån idéer om hur de förhåller sig till platsen och dess natur och arkitektur. I stället för som i galleriets vita kub visas konsten i det offentliga rummet för flera än bara avsiktliga besökare. Stadsparker, som Plantaget, är också en särskild miljö, där den tuktade naturen är en del av stadsplaneringen och det urbana helhetslandskapet. I parker förenas ofta naturens livskraft med trädgårdskulturen. Parker bjuder vanligtvis på upplevelser för alla sinnen. Inte sällan blir de ett öppet rum för musik och konst. Det speciella här är att konstverken kan upplevas på olika sätt under olika årstider och väder, skiftande ljusförhållanden och andra oväntade omständigheter som det pågående livet ständigt överraskar med. Konsten både påverkar och påverkas av det som händer omkring den.

På Plantaget visas bland annat ett nytt verk av den brittiske konstnären Tony Cragg. De andra konstnärerna är norskan Aase Texmon Rygh och svenskarna Maria Miesenberger och Eric Langert.

Avsikten med konsturvalet är att locka både ögat och intellektet. Stora och små frågor gestaltas här i den abstrakta och figurativa konsten som sträcker sig ut mot himlen eller vilar stabilt på marken. Konsten, naturen och arkitekturen omkring förstärker varandra. Beträktarens sinnen riktas mot ett visuellt och taktilt universum där livets skönhet, skörhet och komplexitet uppenbarar sig genom olika konstnärliga uttryck och energier.

KONSTNÄRER & VERK

Maria Miesenberger

Change of Direction, 2016

Patinerad brons, cortenstål

4 x 3 x 11 m

Krypande, klättrande, redo för språng ... Maria Miesenbergers karaktäristiska figurer är stilla och ändå mitt i en rörelse. På offentliga platser håller de sig fast under takbjälkar, klättrar på svindlande höjder eller söker skydd bakom alltför smala träd.

Skulpturgruppen *Change of Direction* består av tre pelare, som sträcker sig 11 meter upp mot himlen. Högst uppe på tvärbalkarna balanserar androgyna gestalter, spejande över området. Distinkta, eleganta, koncentrerade. Orörliga, men med en insamlad kraft, som om de beredde sig på ett svindlande hopp. Mänskliga och omänskliga, någonsans i övergången mellan barndomen och vuxenlivet, svävar de i gränsszonen mellan fantasi och verklighet. De svarta mönstren i relief på deras polerade bronskroppar liknar årsringar och papillarlinjer. Alla lika i kärnan och alla unika på varsitt sätt. De tycks dela något oförklarligt, något existentiellt kännbart men omöjligt att förklara med ord.

Maria Miesenberger, född 1965, studerade fotografi och måleri (1991–1995) på Konstfack i Stockholm och skulptur (1995–1996) vid Parsons School of Design i New York. År 2009 erhöll hon Anna Nordlanderpriset och 2011 fick hon Svenska fotobokspriset för boken *Sverige/Schweden*. Miesenberger är representerad i samlingar som The Bonnier Group och Moderna Museet i Stockholm, Malmö Konstmuseum och Norrköpings Konstmuseum samt Henry Buhl Collection i USA. Hennes verk finns på många offentliga platser runtom i Sverige.

Eric Langeft

Allt är möjligt, 2011

Stål, aluminium, bly, glasfiber

Figur i naturlig storlek

En lindansare som utmanar ödet och sig själv! Den skulpturala installationen *Allt är möjligt* föreställer en kvinna i naturlig storlek, som balanserar högt upp på en telefontråd. När vinden tar i och gestalten svajar en aning påminns vi om den existentiella faran och fysikens lagar. Hur känns det att falla? Hur riskfyllt är livet? Frågan blir också konkret: hur fungerar konstverket rent tekniskt?

Den figurativa, humoristiska gestaltningen med surrealistiska drag appellerar till barnet inom oss, även om vi har hunnit nå vuxen ålder. Det är konstnärens lekfulla hälsning i en kärv verklighet. Det handlar om att se möjligheter och navigera med förtröstan genom livets begränsningar och svårigheter.

Eric Langefts konst har ofta sitt ursprung i vardagliga föremål som bildäck, hockeyhandskar, inredningsattiraljer eller skoblock. Genom kluriga ingrepp och skalförskjutningar förvandlas dessa föremål till överraskande konstobjekt. Betydelser förskjuts, vaneseendet utmanas. Något nytt uppenbarar sig i det välbekanta. Det till vardags triviala och osynliga får ett nytt, spännande liv i konsten som väcker tankar kring världen och dess märkliga beskaffenhet.

Eric Langeft, född 1956, är en svensk scenograf, skulptör och formgivare. Han är utbildad vid HDK i Göteborg (1975–1976). Langeft är bland annat känd för sina djurfigurer tillverkade av bildäck, metallskrot och gammalt byggmaterial. Serien *Min djuriska park* har turnerat över Sverige. Langeft har skapat en rad offentliga verk, bland annat fontänen *Krokodiltårar* utanför Trelleborgs museum, lekplatsen på Trädgårdsföreningen i Göteborg och mur i betong, tegel och smidesjärn på Kvilletorget i Göteborg. Han är representerad på Statens Konstråd och Textilmuseet i Borås.

Aase Texmon Rygh

Rund Möbius, 2016

Svart gabbro från Zimbabwe

Diameter: 2,8 m

Vikt: 10 ton

Det handlar om inget mindre än evighet. Den norska konstnären Aase Texmon Rygh drevs av ett djupt intresse för estetiska band mellan konst och vetenskap. Precis som ett konstverk kan ett matematiskt bevis skänka en total skönhetsupplevelse. Både konsten och matematiken handlar om harmoni och balans. Utifrån denna tanke utvecklade Aase Texmon Rygh ett karaktäristiskt formspråk: konsekvent abstrakt, minimalistiskt konkret, taktilt och visuellt svindlande. Hon utgick ofta från matematiska problem som hon gestaltade i konsten.

Rund Möbius ingår i skulptursviten som Texmon Rygh baserade på ett geometriskt fenomen som upptäcktes av den tyske matematikern och astronomen August Ferdinand Möbius (1790–1868). Det så kallade Möbiusbandet introducerades omkring 1860. När en remsa hålls i ena änden och roteras en gång runt sig själv innan de två ändarna av den sammanfogas uppstår en oändlighetsslinga – den oändliga formen utan början och slut.

Texmon Ryghs skapade flera Möbius-remsor genom åren. Enkla, dubbla och trippla. Liggande och stående. Hon förfinade grundformen genom att rotera sina skulpturer och lägga till ytterligare slingor. Skulpturen som visas i Plantaget är den största i serien. Det svarta Möbiusbandet är här både robust och gracilt på samma gång. Som om det var en frusen rörelse kan konstverket betraktas som en ren, behärskad form utan individuella drag. Det är också ett taktilt och visuellt poetiskt uttryck för en existentiell gåta och universums potentiella oändlighet.

Aase Texmon Rygh (1925–2019) var en pionjär inom modern norsk skulptur. Hon utbildades vid Statens håndverks- og kunstindustriskole (1944–1946) och på Det Kongelige Danske Kunstakademi i Köpenhamn (1948–1949). Texmon Rygh debuterade 1950. Hennes tidiga skapande, som inledningsvis väckte motstånd på grund av sin obevekliga reduktion och stramhet, var koncentrerat kring verk i mer blygsamma mått som allt eftersom växte till monumentala format. Aase Texmon Rygh hade drygt dussin separatutställningar. Hennes verk finns på över 40 offentliga platser. Hon har fått stort erkännande i Norge och internationellt och utnämndes 2001 till riddare av 1:a klassen av Sankt Olavs orden.

Tony Cragg

Muſt Be, 2015/2024 (ny version)

Brons

350 x 446 x 152 cm

Det organiska från naturen och den geometriska läran som människan har skapat förenas skarvlöst i Tony Craggs suggestiva verk. Cragg är ständigt på jakt efter nya estetiska möjligheter. Hans konstnärliga drivkraft uttrycks genom skulpturala experiment i brons, trä, plast, glasfiber med flera. Det handlar om form och om materialets kärna och ytbehandling.

Craggs skulpturala verk tycks slingra sig runt sin egen axel. En spiralrörelse förmedlar känslan av en utveckling och framåtsträvan. Delarna fogas samman som ett kluster av pågående händelser. Kedjor och kurvor förändras när betraktaren närmar sig till eller avlägsnar sig från verket. Ändå sluter sig formerna samman i en monokrom helhet.

Craggs formspråk är abstrakt. I det nonfigurativa upptäcker dock blicken igenkännbara former. Något som liknar snäckor och örön uppenbarar sig när skulpturerna vrider sig inåt mot sitt eget centrum. De släta, men dynamiska formerna och komplexa strukturerna tycks på ett överraskande sätt relatera till människokroppen. När de monumentala verken tornar upp sig framför betraktaren upptäcker man så småningom gestalter som tycks dölja sig däri. Som om någon ville frigöra sig inifrån stretchas materialet ut i gåtfulla silhuetter, stora ögon, läppar, näsor och långa halslinjer ... Finns det någon eller några som dyker upp och försvinner under skulpturens bronshud? Levande? Människt? Artificiellt? Inget självklart svar finns att ge på denna fråga. Och detta är bara en av styrkorna i den exceptionella formen som utmanar blicken och sporrar intellektet. Ju längre vi tittar desto mer vi ser.

Tony Cragg, född 1949 i Liverpool, är en av Storbritanniens främsta skulptörer. Tony Cragg utbildades vid Gloucester College of Art and Design i Cheltenham 1968–1969, vid Wimbledon School of Art 1969–1972 samt vid Royal College of Art 1972–1977. Sedan 1979 är han verksam i Wuppertal i Tyskland. På somrarna arbetar han i sin konstnärsateljé på Tjörn i Bohuslän. 1988 tilldelades Cragg det brittiska Turner-priset. Sedan 1994 har han varit medlem av The Royal Academy of Arts i London. Cragg har ställt ut världen över och hans verk finns på en mängd offentliga platser.

© Joanna Persman